

NATJEČAJ
za likovno rješenje spomen-obilježja
za groblje žrtava iz
Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja

II. PROGRAM NATJEČAJA

SADRŽAJ

1. Uvod.....	3
2. Svrha i cilj natječaja.....	4
3. Smjernice.....	5
4. Obavezan sadržaj natječajnog rada.....	7
5. Prilozi.....	9

1. UVOD

Zakonska osnova po kojem Ministarstvo hrvatskih branitelja postupa na području groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja :

- Zakon o istraživanju, uređenju i održavanju vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja („Narodne novine“, broj: 143/2012),
- Pravilnik o kriterijima i standardima za uređenje pronađenih groblja poslijeratnog razdoblja i prilaznih putova („Narodne novine“, broj: 78/2013),
- Pravilnik o tekstu natpisa, obliku, veličini i tehničkom rješenju spomen - obilježja za groblja žrtava poslijeratnog razdoblja („Narodne novine“, broj: 78/2013),
- Pravilnik o načinu i sadržaju vođenja evidencije te načinu obilježavanja i održavanja vojnih groblja i groblja civilnih žrtava rata i poslijeratnog razdoblja („Narodne novine“, broj: 78/2013).

Prema Zakonu o istraživanju, uređenju i održavanju vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja („Narodne novine“, broj 143/2012, dalje: Zakon), obilježavanje novootkrivenih i istraženih masovnih i pojedinačnih grobišta žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja u nadležnosti je Ministarstva hrvatskih branitelja/Uprave za zatočene i nestale koja novouređene lokacije predaje na održavanje jedinicama lokalne samouprave i Gradu Zagrebu u cilju očuvanja spomena na sve žrtve stradale u Drugom svjetskom ratu i poslijeratnom razdoblju.

Ministarstvo hrvatskih branitelja u svom radu i postupanju vodi se načelima da **sve smrtno stradale osobe u Drugom svjetskom ratu i poslijeratnom razdoblju imaju pravo na dostojno vječno počivalište** te da je očuvanje spomena na žrtve Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, kao i dostojno postupanje s njihovim posmrtnim ostacima obveza države i njenog cijelog društva (*Rezolucija 1481 o međunarodnoj osudi zločina totalitarnih komunističkih poredaka (režima), koju je Parlamentarna skupština Vijeća Europe usvojila 25. siječnja 2006. te Rezolucija Europskog parlamenta, od 2. travnja 2009., o europskoj savjesti i totalitarizmu*).

Ministarstvo hrvatskih branitelja kao provedbeno i operativno tijelo istražuje prijavljene lokacije grobišta žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja te obilježava mjesta stradanja žrtava nakon što iste istraži i pri tome bude utvrđen točan broj stradalih osoba na toj lokaciji.

Spomen-obilježje trajan je i vidljiv znak kojim Ministarstvo hrvatskih branitelja odaje **počast stradalim žrtvama totalitarnih režima i osigurava da njihova podnijeta žrtva nikada ne bude zaboravljena.**

Ministarstvo hrvatskih branitelja je već provelo Natječaj za ovu svrhu, temeljem kojeg je odabrano rješenje koje je realizirano na tri lokacije, no od daljnje primjene odabranog rješenja se odustalo temeljem zaključka Povjerenstva za istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i groblja poslijeratnog razdoblja te se ovim Natječajem traži novo rješenje.

2. SVRHA I CILJ NATJEČAJA

Cilj podizanja spomen-obilježja je na primjeren, dostojanstven, čitak i jedinstven način **odati počast žrtvama svih totalitarnih režima Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja.**

Svrha i konačni cilj jest podizanje spomen-obilježja koje bi svojom pojavnošću kao svojevrsni podsjetnik omogućilo očuvanje sjećanja na stradale žrtve i otelo ih vremenu zaborava. Predviđa se **brža godišnja dinamika provedbe podizanja spomen-obilježja** na različitim lokacijama diljem Hrvatske. Procjenjuje se da u Republici Hrvatskoj postoji **veliki broj lokaliteta** masovnih i pojedinačnih grobišta žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja.

Autoru odabranog rješenja **pripada jednokratna nagrada za prvo mjesto te autorska naknada za reprodukciju** za svako ponovno izvođenje spomen-obilježja.

Kroz provedbu javnog natječaja omogućit će se dobivanje kvalitetnih idejnih rješenja i odabir najboljeg prijedloga za realizaciju spomen-obilježja, sukladno natječajnom zadatku, koje će poslužiti kao podloga za izradu daljnje projektne dokumentacije u suradnji odabranog autora s arhitektom kojeg odredi Naručitelj.

Natječaj je javni, opći, provodi se u jednom stupnju, anonimni, u jednom dijelu pozivni, likovni i treba rezultirati izborom najboljeg rješenja sukladno odluci Ocjenjivačkog suda.

Odabrani autor te Naručitelj natječaja dužni su postupati u skladu sa zaključcima i preporukama Ocjenjivačkog suda, a u svezi daljnje razrade odabranog rješenja.

3. SMJERNICE

- 3.1. Novo likovno rješenje mora biti **vizualno jedinstveno i prepoznatljivo, jasnog i razumljivog izričaja** s obzirom na planirani broj obilježavanja mjesta istraženih masovnih grobnica postavljanjem istih u budućnosti.
- 3.2. Rješenje mora sadržavati i predviđeni prostor za državno obilježje (**grb Republike Hrvatske**), **tekst natpisa** kojim se odaje počast stradalim žrtvama kao i **vjersko obilježje**, sukladno dogovoru Naručitelja s lokalnom vjerskom zajednicom i članovima obitelji potomaka žrtava.

Jedinstveni tekst natpisa za svako spomen-obilježje donosi Vladino Povjerenstvo za istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i groblja poslijeratnog razdoblja koje, potom, ide na verifikaciju u Hrvatski institut za povijest i Državni arhiv. Jedinstveni tekst natpisa za svako spomen-obilježje sadrži informacije o žrtvi, zločinu i počinitelju.

Za svaku pojedinu lokaciju tekst natpisa formira se na način da se u prvom redu natpisa nalaze činjenični podatci o žrtvama i njihovom broju, a u drugom redu tekst natpisa o okolnostima njihovog stradanja. Dosada je broj znakova u tekstu natpisao varirao od 91-127 znakova. Na spomen-obilježju ne ispisuju se imena žrtava.

Na natječajnom rješenju **natjecatelj treba integrirati ogledni tekst odnosno sadržaj:**

- *U spomen na žrtve svih totalitarnih režima ubijenih tijekom Drugog svjetskog rata i nakon u poslijeratnom razdoblju na lokacijama diljem Republike Hrvatske*
- *Republika Hrvatska, 2019.*
- *Grb Republike Hrvatske*
- *Vjersko obilježje*

- 3.3. Rješenje treba biti afirmativno i ono ne smije sadržavati značenje ili neko drugo obilježje u suprotnosti s ustavnim načelima i demokratskim opredjeljenjima Republike Hrvatske.
- 3.4. Rješenje mora biti **dugoročno otporno na klimatske i atmosferske uvjete. Materijali** moraju biti **lako dostupni za nabavu** i ne smiju remetiti tijek izrade spomen-obilježja. Materijal treba biti **primjeren za različita podneblja i okoliš**. Jednom podignuto spomen-obilježje mora biti **lako za daljnje održavanje**.
- 3.5. Rješenje (spomen-obilježje i parter) mora biti dimenzija prihvatljivih za gradnju po odredbama Pravilnika o jednostavnim i drugim građevinama i radovima („Narodne novine“ broj 112/2017), **površine do 12m², visine do 4m** od razine okolnog tla, a više od 4m isključivo uz izjavu ovlaštenog inženjera građevinarstva da spomeničko, odnosno sakralno obilježje ispunjava temeljni zahtjev mehaničke otpornosti i stabilnosti. Rješenje ne smije biti ukupne težine veće od **3 tone**.
- 3.6. Autor idejnog rješenja treba dati **prijedlog rješenja** koje će biti **prilagodljivo** različitim situacijama u prostoru, nagibima terena i geomehaničkim karakteristikama:
Lokacija 1- šumoviti teren (Prilog 1)

- Lokacija 2- kraški teren (Prilog 2)
- Lokacija 3- ravničarski teren (Prilog 3)
- Lokacija 4- civilno ili vojno groblje (Prilog 4)
- Lokacija 5- urbana/gradska/mjesna sredina (Prilog 5)

Parterno uređenje svake pojedine lokacije odabrane za izvođenje spomen-obilježja definiraju autor likovnog rješenja i arhitekt određen od strane Naručitelja u zajedničkoj suradnji.

- 3.7. **Trošak** produkcije jednog (1) spomen-obilježja s uključenom autorskom naknadom za reprodukciju mora biti u **bruto iznosu do 130.000,00 kuna s uključenim PDV-om.** *(U cijenu nije uračunat trošak građevinskih radova, transporta i postava, građenja pristupnog puta i ostalih troškova).*
- 3.8. Vremenski rok za produkciju spomen-obilježja treba biti **mjesec dana** od datuma potpisivanja ugovora za izradu novog spomen-obilježja s Naručiteljem.

4. OBAVEZAN SADRŽAJ NATJEČAJNOG RADA

Natjecatelj prema Programu i Uvjetima natječaja izrađuje rješenje koje obavezno sadrži sljedeće:

4.1. Model

Jedan (1) **trodimenzionalni model idejnog likovnog rješenja spomen-obilježja** koje sadrži sve propisane elemente, u odgovarajućem mjerilu i proporciji u ovisnosti o rješenju, do najviše 50 cm visine x 50 cm širine x 50 cm dubine.
Materijal modela određuje autor.

4.2. Elaborat

Obavezni elaborat, uvezen u format A3, treba sadržavati:

a) Grafičke priloge:

- **Nacrti spomen-obilježja sa svim propisanim elementima** - u odgovarajućem mjerilu ovisno o rješenju;
- **Karakteristični detalji** (tlocrt, presjek, pogled u mjerilu 1: 10 ili 1:20);
- **Pet prostornih prikaza** smještaja spomen-obilježja **na različitim terenima** (*lokacija 1- šumoviti teren; lokacija 2- krški teren; lokacija 3- ravničarski teren; lokacija 4- civilno ili vojno groblje; lokacija 5- urbana/gradska/mjesna sredina*), simulacija na podlogama iz Priloga 1-5 (3D, fotomontaža, ili sl.)

b) Tekstualno obrazloženje (najviše 5 kartica teksta)

- **Konceptualne postavke** idejnog rješenja;
- **Tehnički opis** i obrazloženje odabranog **materijala** za spomen-obilježje, **način izvođenja** spomen-obilježja te ostalih mogućih karakterističnih tehničkih uvjeta;
- Popis priloga.

4.3. Prikaz za izložbu

Obavezna **oprema prikaza za izložbu**: 1 komad dimenzije B1 (707 x 1000 mm), vertikalni postav, kaširani s kukicom za vješanje.

Obavezan (minimalni) **sadržaj prikaza za izložbu**: 1) nacrt rješenja; 2) tri prostorna prikaza prema odabiru autora – simulacija na podlogama iz Priloga 1-5; 3) tekst o konceptualnim postavkama rješenja i tehnički opis (na hrvatskom jeziku).

4.4. Troškovnik

Potrebno je dostaviti **realan troškovnik** realizacije spomen-obilježja na **propisanom obrascu** s obavezno uključenim stavkama u neto i bruto iznosu:

- **materijal i izrada** jednog (1) spomen-obilježja sa svim propisanim elementima;
- **autorska naknada za reprodukciju**; ista naknada po svakom izvedenom spomen-obilježju za autorsko pravo ponovnog izvođenja,

uslugu konzultacije autora s arhitektom (kojeg odabire Naručitelj) prilikom smještaja spomen-obilježja te suradnje s Naručiteljem do trenutka postava spomen-obilježja na lokalitetu (do najviše 8.000,00 kn bruto*, neovisno o broju koautora)

- ostali troškovi (ako je primjenjivo);

ukupnog bruto iznosa do najviše 130.000,00 kn s uključenim PDVom.

Dostavljeni troškovnik nije obvezujući za Naručitelja; Naručitelj u pregovaračkom postupku s odabranim autorom dogovara konačni trošak svih stavki te autorskih naknada. Odabrani autor prihvaća sve uvjete iz natječaja te nema nikakvih naknadnih potraživanja

Troškovnik se dostavlja prema **obrascu u prilogu III.1.**

** protuvrijednost u EUR po srednjem tečaju HNB na datum sklapanja ugovora s autorom*

4.5. ISPORUKA NATJEČAJNOG RADA

- ELEKTRONSKI OBLIK:

- o Jedan (1) primjerak rada snimljen na prijenosnom mediju (CD, DVD ili USB) sa snimljenim svim nacrtima, prostornim prikazima (jpeg ili pdf), tekstualnim obrazloženjima (word), troškovnikom (pdf) te prikazom za izložbu (pdf).

- TISKANI OBLIK:

- o Sedam (7) primjeraka elaborata u uvezenoj mapi formata A3;
- o jedan (1) prikaz za izložbu dimenzije B1 (707 x 1000 mm), vertikalni postav, kaširani s kukicom za vješanje.

- MODEL.

5. PRILOZI

Prilog 1: Lokacija 1 – šumoviti teren, fotografija

Prilog 2: Lokacija 2 – krški teren, fotografija

Prilog 3: Lokacija 3 – ravničarski teren, fotografija

Prilog 4: Lokacija 4 – groblje, fotografija

Prilog 5: Lokacija 5 – urbana sredina, fotografija

